

KRALJEVINA JUGOSLAVIJA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

INDUSTRIJSKE SVOJINE

RAZRED 21 (4)

IZDAN 1 MAJA 1938.

PATENTNI SPIS ŠT. 14012

Viršek Stane, Ljubljana, Jugoslavija.

Dinamostroj za dvokolesa, motorna vozila ali pod.

Prijava z dne 21. marca 1937.

Velja od 1. novembra 1937.

Pri dosedANJI konstrukciji dinamo strojev za dvokolesa, motorna vozila ali pod., je napetost električne energije v premen sorazmerju s številom obratov, t. j. čim hitreje se kotvica dinama vrti, tem večja je inducirana napetost. Nedostatek dosedanjih dinamo strojev je v tem, da se ne more proizvajati pri menjajočem se številu obratov konstantne električne energije, ki je v mnogih slučajih potrebna. Glasom predmetnega izuma se je ta nedostatek odpravil s tem, da se s pomočjo centrifugalnega regulatorja, — ki je čvrsti zvezi s kotvo dinama in isto premika iz — odnosno — v območje magnetnega polja, — avtomatično regulira napetost proizvajane električnega toka.

Glasom priložene risbe je predmetni izum natančneje obrazložen v eni izvedbeni obliki in sicer kaže:

sl. 1 — dinamo stroj v mirujočem stanju v podolžnem preseku,

sl. 2 — isto pri maksimalnem številu obratov.

Os (1) dinamo stroja se vrti v krogličnih ležajih (2). Pod zgornjim krogličnim ležajem so na nastavkih (3) pritrjene potom zakovic (7) krajše ročice (5) centrifugalnega regulatorja. Na osi (1) se med nastavki (3) nahaja prožno pero (6). Daljše ročice (5) regulatorja so čvrsto pritrjene na kotvico (9), ki je na spodnjem koncu podaljšana v cev (8), na kateri se nahaja — kolektor (11). Kotva (9) s tuljavo (10) in kolektor (11) se vrtijo z osjo (1) stroja in se istočasno v osni smeri premikajo navzgor ali navzdol, kar zavisi od naobodne kitrosti kotve (9). Po kolektor-

ju (11) drsijo ogljene krtačice (12), ki so pritrjene na nastavkih (13) v obliki U. Nastavki (13) oklepajo kolektor (11). Ko se kolektor (11) prične pomikati s kotvico (9) po osi navzgor, potegne s seboj nastavke (13) s krtačicami (12). Nastavki (13) posedujejo ušesca (14), ki se pomikajo na vodilih (15). Vodila (15) so iz izolirnega materiala. Inducirana električna struja teče od kolektorja (11) preko krtačic (12), ušesc (14), ploščice (16), prožnega kontakta (17) na izolirni vijak (18). Na ohišju (23) je nameščen permanentni magnet (19). Na zgornjem koncu osi (1) je pritrjeno z vijakom (21) gonilno kolesce (20). Klobučevinast kolobarček (22) preprečuje nesnagi vstop v notranjost stroja.

Delovanje dinamo stroja glasom izuma je sledeče:

Kakor hitro se poveča število obratov kotvice (9), se uteži (4) centrifugalnega regulatorja razmaknejo in potegnejo potom ročic (5) kotvico (9) s kolektorjem (11) po osi navzgor (v smeri puščice). Kolektor (11) potegne istočasno s seboj nastavke (13) s krtačicami (12) po vodilih (15). Tako pride kotvica (11) iz območja magnetnih silnic za toliko, da ostane napetost indici-rane struje kljub povečanemu številu obratov konstantna. Čim hitreje se kotvica (11) vrti, v tem manjši meri sekajo navoji (10) kotvice (9) magnetne silnice. Ako se pa število obratov zmanjša, tedaj regulator avtomatično potisne kotvo nazaj v večje območje magnetnih silnic.

Ker so v smislu tega izuma možne razne konstruktivne izvedbe, se vsled te-

ga zaščita na sme omejiti na opisano konstruktivno izvedbo in zgoraj navedeno uporabo.

Patentni zahtevi:

1.) Dinamo stroj za dvokolesa, motorna vozila ali pod., označen s tem, da je kotva (9) stroja neposredno zvezana s centrifugalnim regulatorjem (4, 5) in da je rasporejena gibljivo vzdolž osi (1) stroja in to na tak način, da potegne regulator kotvo iz območja magnetnih silnic proporcionalno številu njenih obratov, s

čimer se pri vsakem poljubnem številu obratov v dinamiku doseže konstantna nape-
tost.

2.) Priprava po zahtevi 1.), označena s tem, da poseduje kotva podaljšek (8), ki služi kot vodilo kotve na osi (1) stroja, da so v ohišju stroja predvidena vodila (15), na katerih se morejo premikati organi (14), ki nosijo nastavke (13) z ogljenimi krtačicami (12), pri čemer nastavki (13) oklepajo kolektor (11), tako, da je zasiguran kontakt med kolektorjem in ogljenimi krtačicami tudi pri premikanju kotve v vzdolž osi (1).

SL. 1

SL. 2

